

[Door de Bijbel: Uitzending 783: Jesaja 19:1 t/m 20:6]

In de vorige uitzending hebben we naar aanleiding van Jesaja 18 stilgestaan bij het oordeel dat over Ethiopië wordt uitgesproken. We hebben ook gezien dat het niet duidelijk is, want een aantal Bijbelvertalingen noemen wel Ethiopië, maar in de Hebreeuwse tekst staat 'land van de overkant van de rivieren van Cusj of Nubië'. Na de profetie over Cusj volgt in Jesaja 19 het dichterbij gelegen Egypte. Terwijl de voorafgaande boodschappen alleen oordelen bevatten, begint dit hoofdstuk wel met een oordeel, maar eindigt het met beloften van verlossing, bevrijding en genezing. Daarna volgt in Jesaja 20 de waarschuwing voor Juda, om niet op Egypte en Ethiopië te vertrouwen.

Hoofdstukken 13 t/m 23 tonen elf oordelen over naties die het volk Israël omgaven. Egypte is een land dat we zouden verwachten op deze lijst. Dit is één van de grootse passages die de precisie van het Woord van God illustreren. Vervulde profetie is namelijk bewijs dat de bijbel het Woord van God is. Geen volk komt prominenter op de bladzijden van de Schrift voor dan Egypte in zijn relatie met Israël. Egypte heeft een langere geschiedenis dan enig ander land dat in de Schrift vermeld wordt, inclusief Israël. In feite was het daar in het land Egypte dat het volk Israël werd geboren. Zeventig zielen van het gezin van Jakob reisden daarheen, en vierhonderd jaar later verlieten ze Egypte met ten minste anderhalf miljoen mensen. Egypte was in die tijd een oude natie. Het heeft een doorlopende geschiedenis gehad tot aan de tegenwoordige tijd. Het bestaat vandaag en speelt een belangrijke rol in wereld gebeurtenissen. En het wordt een heerlijke toekomst voorspeld in dit hoofdstuk. Dit hoofdstuk bevat alle elementen die bij de geschiedenis van het volk horen: verleden, heden, en toekomst. Egypte kwam vroeg in de Schrift op de voorgrond toen Abraham er naartoe wegvluchtte en er in de problemen kwam. Later werd Jozef ontvoert naar Egypte, en tijdens een hongersnood gingen Jakob en zijn zonen met hun gezinnen naar Egypte. Daar werd Israël een groot volk als slaven in de steenbakkerijen. Later, nadat de Israëlieten terugkeerden naar het Beloofde Land, sloten twee van hun koningen, Achaz en Hizkia, een verbond met Egypte en merkten dat het een onbetrouwbare bondgenoot was.

Tijdens de periode tussen het oude en nieuwe testament, tussen Maleachi en Mattheüs, leed Israël zwaar onder de hand van Egypte. Toen de Heere Jezus Christus geboren was, werd Hij naar Egypte meegenomen. Het evangelie maakte vele bekeerlingen in Egypte tijdens de eerste drie eeuwen van het christelijke tijdperk. In onze tijd is Egypte een doorn in de zijde van de nieuwe natie Israël.

Jesaja 19 vers 1: ***‘De last over Egypte. Zie, de HEERE rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte. De afgoden van Egypte zullen beven voor Zijn aangezicht en het hart van de Egyptenaren zal smelten in hun binnenste.’*** De afgoderij van Egypte is het belangrijkste doel van Gods veroordeling. We zullen dit thema weer oppakken als we in het boek Ezechiël komen waar God zegt dat elke afgod uit Egypte zou verdwijnen. Misschien was geen volk zo overgegeven aan afgoderij als de Egyptenaren, met de mogelijke uitzondering van Babylon, dat de oorsprong van afgoderij was. Wat Paulus in Romeinen 1 verzen 21 t/m 23 zegt, past zeker bij Egypte, daar staat: ***‘Want zij hebben, hoewel zij God kennen, [Hem] niet als God verheerlijkt of gedankt, maar zij zijn verdwaasd in hun overwegingen en hun onverstandig hart is verduisterd. Terwijl zij zich uitgaven voor wijzen, zijn zij dwaas geworden, en hebben zij de heerlijkheid van de onvergankelijke God vervangen door een beeld dat lijkt op een vergankelijk mens, op vogels en op viervoetige en kruipende dieren.’***

De geschiedenis getuigt van het feit dat Egypte oorspronkelijk monotheïstisch was; dat wil zeggen, ze aanbaden één God; maar ze vervielen geleidelijk tot de laagste soort afgoderij waar elk schepsel onder de zon werd aanbeden, inclusief, de stier, de kikker, de scarabee (een kever), de vis en allerlei soorten vogels. Toen Mozes gereed was om de Israëlieten te bevrijden uit Egypte, moest God oorlog voeren, waarin God via Mozes plagen bracht over Egypte. God trof al de vormen van afgoderij in Egypte – vanaf de zon in de hemel en de rivier de Nijl, tot kikkers en luizen in het land. Elke plaag was gericht tegen één van de goden of afgoden van Egypte. Nu komt God weer neer in een wolk als een krijgswagen om de afgoden van Egypte te vernielen.

Jesaja 19 vers 2: ***‘Dan zal Ik Egyptenaren ophitsen tegen Egyptenaren, zodat zij zullen strijden, eenieder tegen zijn broeder, en eenieder tegen zijn naaste, stad tegen stad, koninkrijk tegen koninkrijk.’*** Ongeveer in de tijd van Jesaja kwamen er verschillende farao’s die niet langer dit grote koninkrijk konden beheersen, en het leger gehoorzaamde hen niet langer. De mensen hadden niet langer respect voor de overheid. Dit veroorzaakte het ontstaan van zwakke stadsstaten die zich een tijd lang zelf bestuurden.

Jesaja 19 vers 3: ***‘De geest van de Egyptenaren zal in hun binnenste verward worden. Ik zal hun plannen in de war brengen. Dan zullen zij hun afgoden raadplegen, de dodenbezweerders, de geesten van doden, en de waarzeggers.’*** De trotse natie Egypte had zijn beschaving veel verder ontwikkeld dan andere landen. Er is geen natie onder de zon vandaag die niet heel wat te danken heeft aan de beschaving van Egypte. Er kwam een tijd dat Egypte zich tot afgoden keerde en ten slotte in wanhoop zijn toevlucht zocht in spiritisme. Je ziet bijvoorbeeld dat in de tijd van Mozes de tovenaars, die werden opgeroepen, feitelijk sommige van de wonderen konden nadoen die Mozes deed. De tijd kwam waarop ze niet langer konden nadoen wat Mozes deed, maar wat ze aanvankelijk deden, laat het feit zien dat ze geen bedriegers waren; ze hadden feitelijk satanische krachten.

Jesaja 19 vers 4: ***‘Ik zal de Egyptenaren overgeven in de hand van harde heren; een wrede koning zal over hen heersen, spreekt de Heere, HEERE van de legermachten.’*** Deze harde heren en de wrede koning kunnen niet met zekerheid in de geschiedenis geïdentificeerd worden, daar Egypte door een serie invallers werd aangevallen en onderworpen, die uiteindelijk het land tot armoede brachten.

Jesaja 19 verzen 5 en 6: ***‘Het water uit de zee zal opdrogen, en de rivier zal verzanden en droogvallen. De rivierarmen gaan stinken; het water in de rivieren van Egypte zakt, ze vallen droog. Het riet en de biezen verwelken.’*** De Nijl is de hoofdader van het land; de hele economie van Egypte is afhankelijk van de Nijl. Als deze uitdroogt, is er geen vruchtbaar land meer. Het

is ooit een mooie plek geweest, maar dat is het nu niet meer, althans niet in vergelijking met hoe het ooit was.

Jesaja 19 vers 7: ***'De papyrusplanten langs de Nijl, aan de monding van de Nijl, en alles wat ingezaaid is langs de Nijl, zullen verdorren, verwaaien; en het zal er niet meer zijn.'*** Het papyrus dat in die tijd gebruikt werd, zoals papier vandaag wordt gebruikt, was één van de belangrijke industrieën van Egypte, en het droeg heel veel bij aan de rijkdom ervan. Na kleitabletten werd papyrus het schrijfmateriaal voor de mens. De Feniciërs introduceerden papyrus over de hele wereld, en de belangrijkste aanvoer van dit schrijfmateriaal werd langs de rivier de Nijl verbouwd. Je zult het er vandaag niet meer aantreffen. Het groeit niet langer langs de oevers. God zei dat het zou ophouden. Je kunt proberen een natuurlijke verklaring te vinden voor het uitsterven ervan, maar ik geloof dat God er iets mee te maken had.

Jesaja 19 vers 8: ***'Treuren zullen de vissers, en rouwen allen die vishaken uitwerpen in de Nijl; en zij die werpnetten uitzetten over het water, zullen verkommeren.'*** Vissen was ook een belangrijke industrie in Egypte, daar de rivier de Nijl volop vis bevatte. Toen de Israëlieten uit Egypte kwamen, misten ze de vis die ze in Egypte hadden gegeten. De vis is verdwenen, en tot deze dag is vissen niet één van de industrieën langs de Nijl. Deze profetie werd letterlijk vervuld.

Jesaja 19 verzen 9 en 10: ***'De bewerkers van het gekamde vlas zullen beschaamd worden, evenals de wevers van linnen. Hun wevers zullen verslagen zijn, alle loonarbeiders zielsbedroefd.'*** Egypte verbouwde vlas, en ze weefden het tot opmerkelijk linnen. Nu zegt God dat de industrie zou verdwijnen, en die is zeker verdwenen. Ook deze profetie is letterlijk vervuld.

Jesaja 19 verzen 11 t/m 15: ***'De vorsten van Zoan zijn enkel dwazen; de wijzen, de raadgevers van de farao – hun raad is dom. Hoe kunt u dan tegen de farao zeggen: Ik ben een zoon van wijzen, een zoon van de koningen vanouds? Waar zijn zij dan, uw wijzen? Laten zij u toch vertellen, als zij het al weten, wat de HEERE van de legermachten besloten***

heeft over Egypte. De vorsten van Zoan gedragen zich als dwazen, de vorsten van Nof zijn bedrogen; zij die de hoeksteen zijn van hun stammen, doen Egypte dwalen. De HEERE heeft in hun midden een geest van verwarring ingeschonken; zij hebben Egypte doen dwalen, in al zijn doen, zoals een dronkaard zich om en om wentelt in zijn braaksel. En Egypte zal geen werk hebben dat hoofd of staart, palmtak of riet kan voortbrengen.' In de periode vanaf de 21e dynastie (ca.1085-715 v.Chr.) was Zoan de hoofdstad van de farao's. De Nubische farao's (ca.715-664 v.Chr.) gebruikten de stad als tijdelijke residentie en noordelijke uitvalsbasis, terwijl Memfis het permanente centrum was. Jesaja noemt de stad omdat de farao daar zetelde of omdat het de stad was waar de raadgevers woonden. De raadgevers zijn groot geworden in de Egyptische wijsheid en dat maakt hen onterecht zelfverzekerd als zij de farao aanspreken. Door middel van een retorische vraag, zegt de profeet dat de raadslieden van de farao niets weten over de besluiten van de HEERE. Doordat de raadgevers blind zijn gemaakt voor de inhoud van de besluiten van de HEERE, zullen zij reddeloos verdwalen.

Jesaja 19 verzen 16 en 17: **'Op die dag zullen de Egyptenaren zijn als vrouwen. Zij zullen beven en angstig zijn voor de dreigend heen en weer bewegende hand van de HEERE van de legermachten, die Hij dreigend tegen hen heen en weer beweegt. Het land Juda zal voor de Egyptenaren tot een schrikbeeld zijn. Zo dikwijls iemand hen daaraan zal herinneren, zullen zij weer angstig zijn voor het raadsbesluit van de HEERE van de legermachten dat Hij tegen hen genomen heeft.'** Je zou denken dat dit vers in onze tijd vervuld is, toch ziet dit hele gedeelte uit op de Dag van de Heere, voor een volledige vervulling.

Jesaja 19 verzen 18 t/m 25: **'Op die dag zullen er vijf steden in het land Egypte zijn die de taal van Kanaän spreken en die zweren bij de HEERE van de legermachten. Een ervan zal genoemd worden: Stad van de zon. Op die dag zal de HEERE een altaar hebben midden in het land Egypte, en aan zijn grens zal er een gedenkteken voor de HEERE staan. Dit zal zijn tot een teken en getuigenis voor de HEERE van de le-**

germachten, in het land Egypte. Wanneer zij tot de HEERE zullen roepen vanwege hun onderdrukkers, zal Hij tot hen een Heiland en Meester zenden; Die zal hen redden. Dan zal de HEERE aan de Egyptenaren bekend worden en de Egyptenaren zullen de HEERE kennen op die dag. Zij zullen Hem dienen met slachtoffer en graanoffer, en de HEERE gelofte doen en die nakomen. Zo zal de HEERE de Egyptenaren geducht treffen en genezen. Zij zullen zich tot de HEERE bekeren en Hij zal Zich door hen laten verbidden en Hij zal hen genezen. Op die dag zal er een gebaande weg zijn van Egypte naar Assyrië. De Assyriërs zullen in Egypte komen en de Egyptenaren in Assyrië. De Egyptenaren zullen samen met de Assyriërs de HEERE dienen. Op die dag zal Israël de derde zijn naast Egypte en Assyrië, een zegen in het midden van de aarde. Want de HEERE van de legermachten zal hen zegenen met de woorden: Gezegend zij Mijn volk Egypte, het werk van Mijn handen Assyrië, en Mijn eigendom Israël!’

Een historisch aanknopingspunt hiervoor is niet te vinden. Al zijn er in de loop van de tijd veel Joodse enclaves geweest in Egypte, zelfs ook al in de tijd van Jesaja. Maar hier is geen sprake van een klein deel van de bevolking of inwoners. De uitspraak gaat nog verder; de dienst van de HEERE omspant het hele land: er is een altaar in het midden van het land. Het zijn tekenen van onderwerping aan de God van Israël die herinneren aan Zijn heerschappij over het land. Egypte is daarmee een land geworden dat met de HEERE verbonden is. Vanaf dit moment gebruikt Jesaja voor Egypte parallellen met de exodus om uiteindelijk Israël en Egypte op gelijke hoogte te brengen. De HEERE zal Zich bekend maken aan de Egyptenaren, waardoor zij Hem zullen leren kennen en erkennen.

Er zal ook een verbindingsweg komen tussen de twee grootmachten Assyrië en Egypte als teken van vrede.

Als climax worden Egypte, Assyrië en Israël in één adem genoemd, hoewel Israël een eigen plaats behoudt (vs.24).

Israël ontvangt een plaats tussen de grootmachten in het noorden en het zuiden, terwijl allerlei andere landen die in het voorafgaande zijn genoemd, verdwenen zijn. De zegen aan Abraham (Gen.12:2-3) wordt herhaald en uitgebreid (Zach.8 vers 13). Voor deze verzen zijn onvoldoende historische achter-

gronden te vinden. De vervulling van de profetie kan in de geschiedenis niet worden aangewezen en moet daarom in de toekomst worden verwacht.

Jesaja 20 verzen 1 t/m 6: ***'In het jaar van de komst van de opperbevelhebber naar Asdod, toen Sargon, de koning van Assyrië, hem gezonden had en hij tegen Asdod streed en het innam – in die tijd sprak de HEERE door de dienst van Jesaja, de zoon van Amoz: Ga, maak het rouwgewaad van om uw middel los en doe uw schoenen van uw voeten. En hij deed dat. Daar ging hij dan, naakt en barrevoets. Toen zei de HEERE: Zoals Mijn dienaar Jesaja drie jaar naakt en barrevoets rondloopt, als teken en wonder voor Egypte en Cusj, zo zal de koning van Assyrië de gevangenen van Egypte en de ballingen uit Cusj wegvoeren, jong en oud, naakt en barrevoets, de billen bloot, tot schande van Egypte. Men zal ontsteld en beschaamd zijn vanwege Cusj, hun verwachting, en vanwege Egypte, hun eer. En de bewoners van deze kuststreek zullen op die dag zeggen: Zie, zo is het gegaan met onze verwachting, waar wij naartoe vluchtten om hulp, om gered te worden van de koning van Assyrië! Hoe zullen wij dan ontkomen?'*** Jesaja dient in zijn symbolische handeling als voorbeeld voor de volken Egypte en Cusj, die gestraft zullen worden. Het gevolg zal zijn dat de volken in het kustgebied inzien hoe machteloos die twee zijn. De symbolische handeling maakt duidelijk dat de ballingen van Egypte en Cusj, net als Jesaja, vernederd zullen worden. Het verenigde rijk, dat door omringende landen als machtig en onneembaar wordt gezien, zal niet bestand blijken tegen de legers van Assur. In deze profetie blijkt dat de HEERE ook te maken heeft met de handelingen van brute machthebbers in veroveringen en wegvoeringen. De profeten interpreteren hun eigen tijd, maar geven ook Gods plannen voor de toekomst aan, met de bedoeling dat de hoorders daarop zullen reageren. Mensen zullen in hun vertrouwen op aardse machten beschaamd uitkomen. De indirecte boodschap is daarmee: vertrouw op de HEERE!

Bij de productie van het programma 'Door de Bijbel' is dankbaar gebruik gemaakt van de StudieBijbel van het Centrum voor Bijbelonderzoek. De StudieBijbel Online werd gebruikt voor research en wordt ook met toestemming regelmatig geciteerd. Meer informatie vindt u op www.studiebijbel.nl. Wij raden een abonnement op de StudieBijbel app aan, als u nog dieper op de Bijbel wilt ingaan.

Tenzij anders vermeld, komen De Bijbelpassages, gebruikt bij de productie van het programma 'Door de Bijbel', met toestemming van uitgeverij Jongbloed, uit de Herziene Statenvertaling. Meer informatie: www.herzienestatenvertaling.nl